

Herverk, innbrot, hasardkoyring og misbrúk av rúsandí evnum.

Nógv ung finna ongantíð út av at tilpassa seg í lívinum, men hví...?

Føddur at enda í rættinum

Ungdómssíðan hevur vent sær til Magnus Isaksen, sum hevur lært til sosialráðgevara, og til Karsten Hansen, sum er stóðleiðari á politistjóðini í Klaksvík, fyri at fáa nakrar hugsanir fram, hví tað er so nógvur kriminalitetur millum føroyskan ungdom.

— Tey allar flestu, sum koma í holt við politiið orsakað av harðskapi, herverki ella innbrotum, hava tað ikki so lætt í lívinum. Tað eru ofta netupp tey, sum vóru happað ella ikki kláraðu seg so væl í skúlanum. Sum koma frá ótryggum heimum, har skeldari og penganeyð eru vanlig, sigur Magnus Isaksen.

— Tað eru nógvur sokallaðar problemfamiljur í Føroyum. Við øðrum orðum, fólk, sum ikki hava nóg góða samveru við onnur menniskju. Tey trívast kanska ikki á arbeiðsplássinum, ella mangla evni at kontakta onnur. Trupulleikar í heiminum smitta skjótt barnið, sum eisini verður merkt av tí.

Betri ein hjálpanði hond, enn ein spillandi tunga

— Tað er rættiliga ringt at koma kriminalitetinum til lívs.

Men ein leið at ganga, trúgv eg, er, at vit taka ímóti trupulleikum, og royna at loysa teir á ein meira menniskjansligan hátt enn nú verður praktiserað.

Tað nyttar ikki nakað at brynja seg út við meira politiið á gøtunum. Heldur skulu vit hava nakað at

bjóða ungdomi, sum er rótleysur ella á onkran hátt hevur tað trupult í lívinum.

Í staðin fyri at slatra og illgita um frávíkjandi familjur, skulu vit í staðin javnseta og virðismet okkara medmenniskju, og læra hvønn annan veruliga at kenna, heldur Magnus Isaksen.

Lítill kriminalitetur millum gentur

Og hann heldur fram.

— Hóast gentur verða á sama hátt sum dreingir, happaðar og tilsiðissettar, er tað nógv vanligari, at tað eru dreingirnir, ið bróta lógirnar. Men sum nú er, hevur ein drongur veri við at liva upp til mansrolluna enn tað øvugt. Tað, at ein drongur ikki klárar at verða tann stóri, dugnaligi maðurin, førir ofta við sær at hann á annan hátt noyðist at hevja seg. Tá verða móguleikarnir bráðliga nógvir. Fyrsta sigarettin verður tendrað, og kenningin skal roynast. Ógvuliga lætt er at bróta nakrar rútar, men tað er størri æra í einum innbroti, umframt at tað kann geva annan vinning eisini.

Ikki kapping millum spekulantar

— Tað hevur nógv at siga, at vit hava tilboð til ungdomin, so sum eitt stað, har hann kann koma saman til skemt og álvara. Eitt ungdomshús, har tey ung kunna finna eitt gott samanbald og vinarlag. Tað krevur tó, at teir sum

ráða fyri borgum verða meria vinarligr yvir fyri ungdomsarbeiði sum heild.

Ungdomsarbeiðið eigur ikki at verða ein kapping millum spekulantar, hvør ið klárar at toga oyruni hjá ungdominum upp úr buksulummanum. Men eitt heimligt stað, har vinningurin fer aftur til ungdomin.

Skúlin hevur eisini eina ótrúliga ávirkan. Tann harða kappingin um at duga best frásorterar tíðliga børn, sum koma í skúla uttan forkunnleika. Tá ið so tann fyrsta karakterbókin verður bytt út, vita øll, hvør ið er sibbi og lítiðvitandi. Lættari verður tá eisini hjá børnunum at vita, hvønn tey skulu happa, sigur Magnus Isaksen.

Manglandi kærleiki og umsorgan

Karsten Hansen, stóðleiðari, sigur, at herverk vanlig verða framd av ungdomi millum 13 og 17 ár. Tá ið tað snýr seg um væl fyriskipað innbrot ella kravgongur, eru ofta eldri innblandað.

Ungdómar, sum gera herverk, bróta inn, ella á annan hátt bróta lógirnar, hava sum oftast trupulleikar í heiminum. Teimum mangla kærleika og umsorgan frá foreldrunum.

Uppgávan hjá politinum er at skapa frið, at temja og forða atgerðum móti samfelagnum.

Men samfelagið ger ov lítið fyri at vinna á trupulleikum.

Politiið átti at havt

meiri pening at ráða yvir. Tá kundu vit tikið okkum meira av problembornunum. Vit høvdu havt betri móguleikar at vitja skúlarnar og á tann hátt komið á tal við ungdomin. Eftirlitið um næturnar kundi eisini verið betri, um vit vóru nakað betur mannaðir.

Vit mugu miða ímóti, at forholdið millum politiið, borgarar og ungdom verður betri.

Ofta verður politiið brúkt sum ein ræðumynd, og úrslitið verður sjálvandi, at nógv fáa eitt ónátúrligt forhold til okkum, sigur Karsten Hansen.

Nyttar lítið við mildum ávaringum

— Tá ið fólk bróta lógirnar er tað okkara uppgáva, at viðkomandi kemur at standa til svars fyri sínar atgerðir. Tey flestu av teimum ungu, sum vit handtaka, koma frá buldraligum heimum, har foreldrin ikki eru serliga fyrmyndarlig sum so. Men vit kunna ikki keypa eitt úrslit. Tað nyttar ikki, at foreldur uppala børnini eftir ávisum reglum, um

UNGDOMSSÍÐAN

Fyrst verða vit lærd at tosa. So verða vit biðin um at tiga.

— Tað loysir seg ikki at bera yvir við ungfolki, sum brýtur lógirnar, sigur Karsten Hansen.

Myndin tikin uttan fyri Føroya rætt eftir ófriðin í Havn í august 1981

tey sjálvi ikki lúka treytirnar.

Tað loysir seg ikki at bera yvir við ungdomi, sum hevur forbrotið seg. Tað nyttar lítið við ávaringum, bótum og betingadum dómum. Tað er frægari at geva harðari revsing beinan vegin. Annars ger tann ungi lógarbróttarin ofta fleiri brot, áðrenn hann av álvara merkir, at hamarin fellur. Línari lógir nytta ikki, tí tað veksur bara talið av herverkum.

Trúgvandi ungdomur lættari at hava við at gera

Tað er torført at vita, hvussu ein fyrirbyrgir kriminaliteti millum ungdom. Tó hava vit ikki havt trupulleikar við trúgvandi ungdom.

Tað sigur nakað um, at ungdomurin, sum hevur eitt livsinnihald, ikki er í mótskið við lógirnar. Tey hava móguleikan at vera við í einum góðum ungdomsarbeiði í samkomuni.

Føroyskt politii

Tað vildi verið munandi betur, um politiið varð

føroyskt. Tá kundu vit betur lagað arbeiðið eftir umstøðunum. Tað loysir seg ikki at tjokka gøturnar við politistum. Men, sum stóðan er nú, vildi tað verið avgerandi fyrimunur, um vit vóru heldur fleiri, heldur Karsten Hansen.

— Lógarbrotni hava verið vaksandi seinastu árin. Vit hava fleiri sakir, sum vit arbeiða við. Tað eru serliga herverk og innbrot, sum politiið í Klaksvík hevur at dragast við. Men vit arbeiða eisini við onkrari narkotikasak og skilaleysari koyring. Tað er tó ikki ein ávisur bólkur í samfelagnum, sum koyrir skjótt og skilaleyst. Men tað eru ungdomar úr alskyns bólkum, sum taka lut í hesi vandakoyring, endar Karsten Hansen.

Strá.